

ქართული თეატრი
ქართული დრამატული საზოგადოება
კვირას, 29 აპრილს,
გ. ნ. სუნდუკიანის კომედიის ეპოპა-ს 30 წლის სასწრაფად
გამართავს სადღესასწაულო წარმოდგენას. წარმოდგენილი იქნება

ქართული თეატრი
ქართული დრამატული საზოგადოება
კვირას, 29 აპრილს,
გ. ნ. სუნდუკიანის კომედიის ეპოპა-ს 30 წლის სასწრაფად
გამართავს სადღესასწაულო წარმოდგენას. წარმოდგენილი იქნება

ქართული თეატრი
ქართული დრამატული საზოგადოება
კვირას, 29 აპრილს,
გ. ნ. სუნდუკიანის კომედიის ეპოპა-ს 30 წლის სასწრაფად
გამართავს სადღესასწაულო წარმოდგენას. წარმოდგენილი იქნება

ქართული თეატრი
ქართული დრამატული საზოგადოება
კვირას, 29 აპრილს,
გ. ნ. სუნდუკიანის კომედიის ეპოპა-ს 30 წლის სასწრაფად
გამართავს სადღესასწაულო წარმოდგენას. წარმოდგენილი იქნება

ქართული თეატრი
ქართული დრამატული საზოგადოება
კვირას, 29 აპრილს,
გ. ნ. სუნდუკიანის კომედიის ეპოპა-ს 30 წლის სასწრაფად
გამართავს სადღესასწაულო წარმოდგენას. წარმოდგენილი იქნება

ხელ-მოუწერილი წერილები არ დაიბეჭდება.—დასაბეჭდი წერილები რედაქციის სახელბაზე უნდა გამოიგზავნოს.—პირისპირ მოლაპარაკება რედაქციასთან შეიძლება ყოველ დღე, კვირა-უქმების გარდა, 11 საათიდან 1-ლ საათამდე.
კადაძის კანტორა იმყოფება ვანკის დიდ ქუჩაზე, მარტორუხოვის სახლში, № 27.
ფოსტის ადრესი: **თიფლის, ვე რედაქციუ „ძიუბიუ-პურელი“—„მოამბე“.** ტელეფონი № 372.

და ღამეში. ერთი კრატე ღარიბთათვის უფასოა.
ადრესი: კუკია, ნიკოლოზის ქუჩა, სახლი საგინაშვილისა, № 21 (ვარსკვლავის ქუჩის შირაღში). ტელეფონი № 274. (წ.)

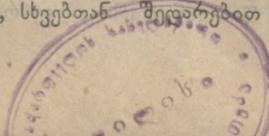
მთავრობის განკარგულებანი
სამოქალაქო უწყებას:
სამკურნალო დეპარტამენტის უმცროს სამკურნალო მოხელეს კოლეჯი ასესორს შენგელიძეს ებოძა ნაღვრონი სოვეტნიკობა, ტიტულიანი სოვეტნიკის აბოზავრადეს—კოლეჯი ასესორობა; სამინისტროს მოხელეს გუბერნსკი სკრეტარს თვ. ჩოლოყაშვილს—კოლეჯი სკრეტარობა.
ჩარიცხულ იქნა თანხმად თხოვნისა სახელმწიფო სამსახურში ტფილისის სახაზინო პალატის კანცელარიის მოხელე ტფილისის საპატია მოქალაქე სერგო სპირიდონიძე უშვერძე.

ქუთაისის გუბ. თავადაზნაძე კრება*
25 აპრილის კრება დაიწყო დილის 11 საათზე თავ. დ. ო. ნიჭარაძის თავმჯდომარეობით. ოქმის დამტკიცების შემდეგ ფიცი მიიღეს იმ თავადაზნაურებმა, რომელნიც გუშინ კრებას ვერ დაესწრნენ. შემდეგ ამისა თავმჯდომარემ გაახსენა კრებას 114 და 215 მუხლები IX ტ., სადაც აღნიშნულია ვის არ შეუძლიან საზოგადო კრებებში მონაწილეობის მიღება და დაბოლოვა თავისი სიტყვა მით, რომ უკვე ყოველივე თავადს და აზნაურს შეუძლიან წამოაყენოს განსახილველად რამე კითხვა.
თ. ი. აბაშიძემ აუწყა კრებას გ. ბ. ლოლობერიძის გარდაცვალება და სთხოვა ძმებისთვის სამძიმრის გამოცხადება. კრებამ ფეხზე აღდგომით პატივი სცა მიცვალეზულს და დაადგინა—გამოეცხადოს სამძიმარი განსვენებულის ძმებს.
შორაპნის მარხის მარშალმა თავ. ს. წერეთელმა ითხოვა ბ. მიცვალეზის მოხსენების
*) იხ. „ქ. ფურც.“ № 1447, 1901 წ.

წაკითხვა. იმ რევიზიის შესახებ, — ბრძანა თავ. ს. წერეთელმა, — რომელიც მთავარ-მართველის მინდობილობით მოახდინა ბ. მიცვალეზმა თავადაზნაურთა დეპუტატების საკრებულოში, სულ სხვა და სხვა ნემები იმის და ნამდვილი ვერა გაგვიგია რა. მეტად სანატრელია ვიცოდეთ, რა მოხდა და ვინ არის დამნაშავე. სიბნელეში ამ საქმის დატოვება ყოველდღე შეუძლებელია და ჩვენ ვთხოვლობთ, რომ წაეკითხოს კრებას, როგორც მიტკევიჩის მოხსენება, აგრეთვე ის, რაც დეპუტატთა საკრებულოს რამოდენიმე მისამსახურემ წარადგინა ამის შესახებ.
თავმჯდომარემ მოახსენა კრებას, რომ მიცვალეზის ქალაქის წაკითხვას და იმის შესახებ სჯაბაას ის ვერ მოახდენს, რადგანაც მას ნება არ აქვს ამ გვარი კითხვის განხილვისა და ეს საკითხი მისი მხრით იქნება უკანონო. რამოდენიმე წევრმა მოახსენა კრებას, რომ გუბერნატორმა უკვე დართო ნება მიცვალეზის მოხსენების და მოსამსახურეთა ჩვენების წაკითხვაზე, ასე რომ არავითარი დამბრკოლებელი მიზეზი არ არის. ყოველივე ამას თავ. ს. გ. წერეთელმა დასძინა: „დეპუტატთა საკრებულო ემორჩილება თავადაზნაურობას და უწინარეს ყოვლისა ამ უკანასკნელმა უნდა მოისმინოს თავის ორგანოების საქმე და გაკრებება. რასაკვირველია, შესახებ მიცვალეზის მოხსენებისა ჩვენ არავითარი განაჩენის დადგენა არ შეგვიძლიან, მაგრამ საქმეს გაცნობა, სიმართლის აღმოჩენა ჩვენი მოვალეობაა და კანონი ამას არ გვიშლის. ამიტომ საჭიროა და შესაძლებელი მოვისმინოთ ყოველივე ამ საქმის შესახებ.“
თავმჯდომარე უმტკიცებს კრებას, რომ ყოველივეს მოხსენება დიდხანს გასტანს, მაგრამ ბევრი იძახის, რომ სიხარულით მოიცდის რამდენიმე დღეს, ოღონდ კი ვაიგონ სინამდვილე და არა აგენტებისაგან გავრცელებული ზღაპრები.

საქმეს, რომ შეისწავლოს ხელობა და ისე შეუწყოს სავაჭრო დაწესებულებას ხელი, როგორც ადგილსა და დროს შეეფერება; ეხლანდელი გამგეები კი შემთხვევითი ხალხი ვართ: არცა გვცალიან და, გარდა ამისა, დღეს რომ აქა ვართ, ხვალ სხვაგან; ეგ საქმე კი ისეთია, რომ თუ თვლი მოაშორა პატრონმა, დაინთქება, ჯიბე-უბით გაიხადვენ თავმინებებულ საქონელს.
— თითონ მაგ დაწესებულების ხასიათში და მიმართულებაში ვხედავ შეუსაბამობას და უნიადაგობას. ვაჭრობამ მხოლოდ საკუთარი სიკეთე იცის, აქ კი ვაჭრობას საძირკვლად სხვის სიკეთე და ქველ-მოქმედობა აქვს; შეუფერებელ საფუძველზე საქმე აშენებული და იმისთვის ინგრევა.
— ვერ დაგეთანხმები. აღებ-მიცემობის დედა აზრი არის, რაც შეიძლება იაფად იყიდოს სალი საქონელი და რაც შეიძლება პირიანად გაჰყიდოს; ეს ორივე მხარე რომ ერთნაირად იყოს დაცული სავაჭრო დაწესებულებაში, საზოგადო სიკეთესაც მოიტანდა ის, მაგრამ ჩვენ ეხლა მხოლოდ მეორე მხარე გვახსოვს: სხვებზე უფრო პირიანად და პირნათლად ვყიდით, მაგრამ ჩვენ კი ისევე ვყიდულობთ და იქიდან, როგორც და საიდანაც სხვებიც ყიდულობენ და, მაშასადამე, სხვებთან შედარებით

ზარალი უნდა ვნახოთ. შესწავლილი რომ გვექნდეს ბაზარი და საქონელს ისეთს ვეზიდებოდეთ და იქიდან, რომელსაც უფრო გასავალი აქვს და საიდგანაც უფრო ხელსაყრელია, საქონლის არჩევაში და ყიდვა-მოზიდვაში რომ ვჯობდეთ ჩვენებურ ვაჭრებს, მხოლოდ მაშინ დავძლევდით აქაურ ბაზარს.
— საქონლის შენახვაც მიიღეთ სახეში: ვაჭრები თვალის ჩინივით უფთხილდებიან საქონელს, ჩვენ სავაჭროს კი აგერ კიაც დაჰხევივა.
ესე ლაპარაკობდნენ ამ რამდენიმე წლის წინათ ერთად შეყრილი მოწინავეები და ქმუნვა ეტყობოდათ.
— რატომ რამაზს კი არა ვხედავ აქ, რატომ არ მოსულა, შინ არ არის? — იკითხა პირ მოკლე ახალგაზდამ, რომელიც მაგიდას მისჯდომოდა და წვერების სიას ათვალიერებდა.
— შინ ყოფილიყო, მაგრამ შემოეთვალა, ვერ მოვალ, შეუძლოდა ვარო, მიუგო ხუტუქა ვარომ და მსხალს ჩაუყარა აღმასივით კბილები.
— აფსუსს! თქვა უღვაშ და შეგებულმა დემეტრემ, ძალიან დაგვაკლდება უიმისობა; მომწონს მისი მსჯელობა და ხალისი; ამ საქმისათვის ზედ გამოჰკრილია ის.

თავმჯდომარე დაემორჩილა საზოგადოების თხოვნას და გადასცა მდივანს მიცემი რევიზიის ანგარიში კრების მოსახსენებლად.

ანგარიშიდან სჩანს, რომ უწყველობა არსებობდა საკრებულოს საქმის წარმოებაში და ბევრი წერილობანი დაუდევრობა, მაგრამ ბოროტ-მოქმედება არავითარი არ მსუფვედა.

რევიზიის მოხსენება ამბობს, რომ საკრებულოში უწყველობა მსუფვედა; მოხელენი დაუდევრად მუშაობდნენ და საქმეები აწეწილ-დაწეწილი იყო. საკრებულოში, მოხსენების სიტყვით, ფულის შესახები ხანდაუცი არ არის; მის მაგივრობას ასრულებს პატარა უბრალო ყუთი, რომელიც სრულიად არ შეფერება დაწესებულებას. რევიზიის მოხსენებაში აღნიშნულია შემდეგი მუხლები:

- 1) საკრებულოს საქმეთა წარმოება სრულს უწყველობაშია: საქმეთა სიები და შემოსული ქაღალდები დაწესებულის ფორმით არ არიან შეკერილნი და დანომრილნი;
- 2) საკრებულოსა და თავდა-აზნაურთა წინამძღოლის ბეჭდები აბარია რეგისტრატორს;
- 3) საკრებულოში 1898 წლიდან არსებობს გადასახადი მეგრელ თავდა-აზნაურებზე, თითოზე 60 კაპ.; ამ გადასახადის 1898 წლიდან 1900 წ. 20 ივლისამდე შემოსვლია საკრებულოს 4709 მან., მაგრამ ფულის შემოსვლის გასამართლებელი საბუთები არ მოიპოვება; გადასახადი საკრებულომ თავის ნებით დააწესა და თითქმის სავალდებულოა სამეგრელოს თავდა-აზნაურთათვის;
- 4) იგივე საკრებულო იღებს მეგრელ თავდა-აზნაურთაგან ფულს მათ წარმომადგენელთა ხარჯისათვის, როდესაც ისინი ქუთაისში ცხოვრობენ და იღებენ მონაწილეობას საკრებულოს სხდომებში;
- 5) საკრებულოში ფულის ანგარიში წესიერად არ სწარმოებს;
- 6) საკრებულო რამდენიმე წლის განმავლობაში ჯამაგირებს არ აძლევდა მოხელეთა და მსახურთ; საკრებულოს რევიზიის დროს მართებდა: ა) საკრებულოს მდივნის თანამშრომელი—1490 მან., ისე რომ ბ. ჭიჭინაძეს, რომელსაც წელიწადში 520 მან. ეძლევა, სამის წლის განმავლობაში არ მიუღია ჯამაგირი; ბ) თარჯიმანი—1410 მან.; გ) მწერლებს—ფოცხვაძისა და წერეთლის—738 მანათი. ფული ხშირად ებარა მდივანს გამრეკელსა და მის თანამშრომელს ჭიჭინაძეს. საკანცელარიო ბაჟი ხშირად იხარჯებოდა ისეთ საგნებზე, რომელთაც არავითარი კავშირი არა აქვთ კანცელარიასთან.

კრებამ გულდასმით მოისმინა მთელი მოხსენება მიცემისა და დაწმენდა, რომ გავრცელებული ხმები ყოველივე ნიადაგს

არიან მოკლებულნი. როდესაც მოისმინა კრებამ წერილობითი ჩვენება მდივანად ყოფილ ბ. გამრეკელისა და მისი თანამშრომელი ბ. ჭიჭინაძისა, მაშინ კი დარწმუნდა, რომ დებუტატთა საკრებულო არაფერში დანაშაუვ არ არის.

ამის შემდეგ კრება გადაიღო შემდეგ დღისათვის, არჩენების მოსახსენებით.

დ. მ.

(არჩენების შედეგი იხილე „ახალ ამბავში“).

დეკრეტი

(„რუსეთის დებუთა სააგენტოსაგან“)

25 აპრილი.

პეჩენი. ელჩებმა გადასწყვიტეს მიჰმართონ ჩინეთს საერთო ნოტი, რომლითაც შეატყობინებენ, რომ ზარალის საზღაურად სახელმწიფოში ითხოვენ ჩინეთისაგან 450 მილიონ ტაელს და ჰკითხავენ, როგორ გადაიხდის ჩინეთი ამ ფულს?

კილი. რუსეთის ჯავშნიანი გემი „ედინბურგის ჰერცოგი“ წავიდა კრონშტადტი-საკენ.

სოფია. საერო განათლების მინისტრი სლავიკოვი უეცრად გარდაიცვალა. მინისტრად ნამყოფი გრეკოვი უეცრად ავად გახდა.

პეჩენი. ჩინეთის პასუხს ელჩების საერთო ნოტიზე კვირის დამლევს მოელიან. ჩინეთი საზღაურს გადაიხდის, ალბათ, ბაჟების მომატებით. ჰეიკრობენ, რომ ელჩები თანახმანი გახდებიან სრულიად მოისპოს გადასახადი ლიკინი, შემოღებულ იქმნას ბაჟი შემოტანილ ოქროზე, მიეცეს ჩინეთს თავისუფლება შინაურ მდინარეებზე და აგრეთვე ტაკუსა და ვუზუნის შუა სამხედრო ნაფოსნობისა. ზოგიერთი ელჩები იმ აზრისანი არიან, რომ სახელმწიფოები არ უნდა თხოულობდნენ თავისუფლად ვაჭრობის ნებას მთელს იმპერიაში, რადგანაც ახლანდელს ჩინეთის მთავრობას არ შეუძლია უზრუნველ ჰყოს უცხოელნი შიშინობისაგან, უმთავრესად ჩინეთის შუაგულში.

ბარცელონა. საერთო კრებაზე კატალონიელებმა პროტესტი გამოაცხადეს ესპანის ერთობის წინააღმდეგ; უწყველობა მოხდა.

მადრიდი. დღეს გამოცხადდება, რომ მოსპობილ იქმნება ზოგიერთი საკონსტიტუციო შეღავათი.

კონსტანტინოპოლი. ოსმალეთის ფოსტის დირექციამ გამოაცხადა, რომ ამიერიდან უცხოელ საფოსტო დაწესებულებათათვის გამოგზავნილ საფოსტო კორესპონდენციას გასწრეკავენ და შემდეგ ჩაბარებენ ადრესატებს. ამ განკარგულებამ გამოიწვია ელჩების წინააღმდეგობა. ამ ჟამად დირექტი

თა აცხადებს, რომ კორესპონდენციას აღარ გასწრეკავენ, მაგრამ უცხოელ საფოსტო დაწესებულებათ ნება არ მიეცემათ თვით გზავნონ ევროპაში კორესპონდენცია.

მინა. დებუტატთა პალატამ მიიღო წინადადება ერთ-პერსონის ფერდინანდისა, რომ მის შვილებს მეუღლის გრაფინია ხოტეკისაგან არ ექნებათ ტახტის მემკვიდრეობის უფლება

მოსკოვი. აქ ჩამოვიდა საერო განათლების მინისტრი ვანოვსკი და მაშინვე მიიღო სამოსწავლო ოლქის მზრუნველი, რომელთანაც დიდხანს ისაუბრა. ნაშუადღევს 3 საათზე მინისტრი მივიდა უნივერსიტეტში, სადაც შეგროვილიყვნენ ყველა პროფესორები, რექტორი და სამოსწავლო ოლქის მზრუნველი. უნივერსიტეტის შესავალში მინისტრს დახვდნენ სტუდენტები. მინისტრი მიუბრუნდა მათ და უთხრა, რომ მათში ჰხედავს სახელმწიფოს იმედს და ურჩია, სწავლა განაგრძეთო. სტუდენტებმა სთხოვეს დასჯილ ამხანაგთა დაბრუნება; მინისტრმა უპასუხა, რომ ხელმწიფის გული ბევრად უფრო ღმობიერია, ვიდრე ყველა მათის, მაგრამ საჭიროა სტუდენტთა კარგის ყოფაცქცევით დაძვარონ დანაშაული.

(სადამოს დებუთები იხილე მე-4 გვერდზე.)

უტრნალ-გაზეთებიდან

„რეიტერის სააგენტოს“ ბუკინიდან სწერენ, რომ იქ საზოგადოებო არ მოსწონთ გერმანელების გალაშქრების შედეგები. ჩინელები ამბობენ, რომ გერმანელები დიდის ზარალით უშეძრველ იქმნენ და ხალხის უმეტესობას სჯერა კიდევ ეს ამბავი. ამის თაობაზე აფრანკციატურა უკმაყოფილოდ შეგნიშნავენ:

„რადგანაც უკვე საზოგადოებო დიდ კაფანთან, რომლებიც გერმანელებმა დიდის ვაი ვაგლანით დაიჭირეს, ხელახლად დატოვებულ იქნენ, ამიტომ ჩვენ ვერ გავიგებთ, თუ რისთვის იყო გამართული ეს გალაშქრება. თუ ჩინელები ისე დაიჭირენ ამ საზოგადოებს, მაშინ სულ-ახლად ჯარი უნდა გამოგზავნოს იმათ წინააღმდეგ. უკვე კარგად იცის, რომ გერმანელების ჯარი ძლიერ სჯობათ ჩინეთის ჯარს და მეტად საჭკობა—უნებლებების გამარჯვება იქნება სსსურველს გააუწიან ჩინელებზე თუ არა, რადგანაც დაპყრობილი საზოგადოები ისე ჩინელებსა რწებათ.“

„ამავე გალაშქრების შესახებ „ტაიმს“-ის ბუკინიელი კორესპონდენტი სწერს:

„ჩინელები მწარედ ჩივიან, რომ გერმანელებმა უკანასკნელმა გალაშქრებამ მშვიდობიანი ოქტები მხოლოდ იმ მიზნით შეაწესა, რომ უცხოელთა ჯარებს ხალხის გასწრეკის საშუაო

მისცემოდო, თორემ რა საჭირო იყო ეს რება, როდესაც ეს საზოგადოებო ჩინელები რამდენიმე თვის განმავლობაში უკანასკნელმა გალაშქრების წარსულს უკმაყოფილოდ უყურებდნენ. ამ გალაშქრებამ და უიარაღო გალაშქრებამ უკვე მთი შინგ უციფრებდა ის რომ გრაფ ვალდერსეეს პოლიტიკამ პრევიდენციაში არა თუ ხალხს ვერ დააშინა არამედ ხალხის უმეტესობას დიდ გალაშქრებამ. აქ ესეა საზოგადოებო ანარქია და არა უკუ-დაპყრობის იმედინად ძლიერია, რსხვეთ და საზოგადოდ ქრისტიანის შიში მოქალის თვით ბუკინის მიდამოებში ნამ რადისმე სხვა დროს, უცხოელების შემდეგ. შინაური ვაჭრობა დაუგდა; პოლიცია მთლად გაუქმებულია და იარაღი შეუფი აქვს; ჩინელებში შეიარაღებული ლაღ მთავრეგები დაჩნენ, რომლებიც რუბლივ თავს იფარვენ უცხოელ ჯარებს ბრუნდებიან უცხოელ ჯარების წასვლის დეკ და უიარაღო ხალხს სძარცვენ. აღდე და დეე უფრო ძლიერდება.“

„მიუხედავად წინააღმდეგობისა, კიდევ დაპყრობენ, რომ ინგლისის ესე ლი სამინისტრო მალე გამოიხვედებოდ. ტერ გვარდანი-ის ღონდონელი კორესპონტი იუწყება:

„დებუტატთა პალატაში უფრო დასჯერათ, რომ ესეხანდელი სამინისტრო გადატევა სამსახურადანაო. ტექს-ბიხი დიდი ხანია ჩივის, რომ მეტად დაიდალა მისგან და სამსახურში მხოლოდ თავის გების ბუჯითი თხოვნის გამო დარჩა; ჯერ კიდევ საზოგადოებო აჩვენებამდე გრთავის თავს დადაჯუღად, ესეა ხომ უფრო და იკრძებს დაქნება, როდესაც მისი მარტობა მეტად გაჭირებული შეიქნა. ამ რამ ბაღფურინგ მეტად დადალა პალატის დერის (წინამძღოლის) თანამდებობის მისთვის შესრულებამა. სამინისტროს უმუბის სწრაფი შემდირება ესეხანდელ დროს სამინისტროს დაქნის მოსწავლეს მინისტროს წინააღმდეგობის რიცხვი თვით მომსრუებ შორის მეტად დადალა.“

„გაზეთები იუწყებიან, რომ პარლამენტისამ, რომელიც სამხედრო რეფორმის კითხის განსახილველად იყო მოწვეული, სმივე შიდა სამხედრო მინისტრის პრევიდენციის პალატაში წარდგენილი პრეპეტო.“

„ფრანგ. გაზეთები უფრადღებენ იმ გარემობას, რომ ღონდენი კიტრ დეკანდლამდე ვერ მოახერხა სამსრუთ-დაშვიდება, თუმცა ბურების ბუკრმა წინააღმდეგობა დაქნა.“

— ამ ბოლოს დროს რამაზმა შინც ძალიან დაუშვა ფრთები, როგორც დაბეჩავდა და გარინდა, ხალხის დაეკარგა; კაცს ეგონება, ავად არისო.

— მართლა და ავად არის რამაზი, ეშხით არის ავად; ტრფობის საბელით შიება ის დარიკომ და მერმე რა მოკლედ!

— რა დროს ხუმრობაა, ყმაწვილო! მიუგო კოპწია კეკამ და კიკინები შეიხუტუქუა.

— რომ ვამბობ, ნამდვილს ვამბობ; ხომ იცი, არა გამოამბარება რა, თქვა ილიკომ და უღლაში გაიბზიკა.

— მაშ მავის თავის ტკივილი თუ აქვს რამაზს, ჩამართვა სიტყვა შავმა სტეფანემ და ჩამიღერა: „ავადა ვარ, თავი მტკივა, ქინძი მინდა ძმარინი; გოგო, თუ შენ არ შეგყროდი, ბიჭი ვიყავ გვარინი“.

მართლა და გვარინი ბიჭი იყო რამაზი, განვითარებული და მშრომელი, მაგრამ ვაგლახი საქმე შეემთხვა: შეხვდა გოგოს, რომელმაც მოაჯადოვა, დაატყვევა, შეტოქა ის; სასიამოვნო ძეწკვებით კი არ შეჯაქვა ის, ყველა-გრძნობათაგან შეთხუზულ ძეწკვებით, არამედ რკინის ჯინჯილი შეუყარა ხელ-ფეხში და მორევში გადაავლო, დარდის უძირო მორევში.

ეს უნებლიეთ მოუვიდა ქალს, თორემ

თითონ არაფერ შუაში იყო. გაშლილი ვარდი იყო ის და თუ ბუღბუღი იმისთვის ბნდებოდა, იმას რა ბრალი ჰქონდა. ქალი იცნობდა მალხაზს, არა სძულდა ის, პატივსაც სცემდა, მაგრამ მეუღლეთ ვერ გაპყვებოდა: ის გვარიშვილი, მდიდარი, ლამაზი და განათლებული ქალი, ერთ პირველ სასძლოთაგან ქალაქში, რამაზი კი დარიბი, თავის მარჯვენის შემაცქერალი; თუმცა კარგი განათლებული იყო რამაზი, მოხდენილი ვაჟკაციც, მაინც ვერ იყო დარიკოს საფერი. არა, თუ ქალსაც ჰყვარებოდა ისე, როგორც ვაჟს უყვარდა ის, მაშინ ყველა დაბრკოლებები თავისთავად ჩიშლებოდნენ, მაგრამ საქმეც ის იყო, რომ ვაჟს უყვარდა, ცალფრთხა სიყვარული იყო და აბა ერთი ფრთით, თუნდაც ძლიერით, აფრენა როგორ შეიძლებოდა.

ეს ძალიან კარგათ იცოდა რამაზმა და შორით სცემდა თაყვანს, უცუცხლოდ იწოდა, ხანთელივდ დნებოდა. ხანდისხან თითქოს იმედიც უღვივოდა გულში, როცა ქალი აღერსიანად შეხედებოდა. ოცნებობდა, რამე შემთხვევა ამამაღლებს ან ვამამდიდრებსო. იქნება ქალსაც აეგზნოს იმისთანა გრძნობა, რომ ეს ჩვენ შუა ამართული კვდელი გადმოანგრძობსო, გაუვლიდა გულში. ვინ იცის კიდევ რას არ ოცნებობდა,

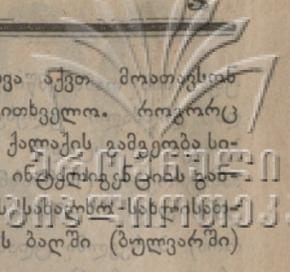
და მხოლოდ ოცნებობდა. ნამდვილად კი იმასაც ვეღარ აკეთებდა, რაც აქამდინ სასიამოვნო და სასარგებლო კაცად ხდიდა იმას; მთლად თავი დაანება მოქმედობას, ყველაფერზე გული აიკრუა, აღარაფერი აღარ იზიდავდა, რადგან ყველაფერი უაზროდ და უმნიშვნელოდ მიიჩნდა. დარიკომ მოუსპო იმას მოქმედების ძალი. წიგნს აიღებდა—ყველა ფურცელზე მხოლოდ დარიკო ეწერა, მისთვის მიუწოდებელი დარიკო; კალამს აიღებდა ხელში, კალმის წვერს მხოლოდ ერთი სიტყვა გამოჰყვანდა—დარიკო, სხვისთვის გაჩენილი მისი დარიკო. ქუჩაში გავიღოდა, ყველა მცნობს ჯავრზე მოჰყვანდა ის, რადგან არც ერთი მათგანი დარიკო არ იყო. სხვის ოჯახში შევიღოდა, მაშინვე გამოვლას ცდილობდა: დარიკოს ოჯახი არ იყო ის და გული არ უდგებოდა. თანაც ექვით დაუწყო ყველას ყურება, რადგან ეგონა, ყველამ იცის ჩემი საიდუმლო და დამცინისო. მთლად გამარტოვდა ვაჟკაცი, გვარეულდა.

ესე გარინდებული იყო მალხაზი თითქმის სამი წელიწადი და ექნება მთლადც გაქვავებულიყო, თუ ქალი თავის ბედს არ შეჰყროდა და არ გათხოვებულიყო. ის დრო, როდესაც დარიკო დანიშნა და თხოვდებოდა, ისეთი ძნელი იყო მალხაზისათვის,

რომ კინაღამ თავი მოიკლა, ისე გულვინ იცის, რამდენმა ველურმა აზრმა ბინა მაშინ თავში და იქნება რომ მე მათგანი კიდევ განებორციულდა თავი გაეთახსირებინა, თუ გობრები დარაჯად არა სდგომოდნენ რამ თანაც ეს დრო იყო მისი გამონების ხანა: როდესაც სიყვარულის მიზანი განჰქრა რამაზისათვის, გრძნობა ვეღარ ისაზრდოვა, ნელ ნელა ჩაქნა განჰქრა, როგორც აღგზნებული ცხელი თუ საწვავი შემოივლევა მას. მხოლოდ იარალი-და დარჩა გულში და იმასაც დაიფუყების ნავლით ჰფერფლავდა.

მას აქეთ აგერ ოთხი წელიწადი გვარამაზი წინანდებურად საყვარელი დი შეიქმნა, უწინდებურად ხალხი ეკიდებოდა ყოველისავე საქვეყნო-სამოქმედო საქმეს და არა ჰზოგავდა მშრომას, არც დროს. მხოლოდ ეხლოდა მეტი სიღინჯე და გამოცილებდა ბოლავ; ხანიც უთხრობდა, აგერ შეაჩნდა თმა-წვერში. ესეა ის მეთაქაქურ მოწინავე რაზმს.

ხომ გითვალისწინებთ ეს მოწინავე მი? ყველა ქალაქებში და დაბეჭდული ზოგ დიდ სოფელშიაც იჩინა თავი. სი შესდგება მცირედი რიცხვისაგან

კაზეთი ამბობს: „ველეა მხრინი შეტა-
და და მოულოდნელად თავს დასხმის ამბე-
მოდის. კამბერელის ახლო, ბელმონტში
კამბერელის მეთაურები გასწავლიეს
სამ ადგილას რკინის გზა დასაწყისს. ად-
საგულთ-სამკრთის ოქტომბერში, სანა კრეციონ-
ის რაზმები მოქმედებენ; რამდენიმე ფერმა
წვეს; სხვა რაზმები კენკარდისა და კრად-
ლოქებში მოქმედებენ. შინაგან დასწავ-
ლის გეგმისა და მუდმიანს, რომლებიც
ბოლონი არიან თავისი თავსაგრძობით ინგლი-
თს მთავრობისადმი. ველები წერილი ამბობს
ველები, რომელიც ამ ბოლოს დროს მოდის,
ველები ვსთქვათ, რომ კაზის ახალმკვიდრის
კამრება სულაც არაა შიშობიანი. დურ-
ში დაწვენიერებები არიან, რომ ბოტა ამ
და ისევე სამხრეთისაკენ წამოვიდა და ერ-
დოს მიღამებში იმყოფება.“

ამას წინააღმდეგ კამრებისა და ბელების დურ-
ში მუდმივ კონსულის შარშინის მოხსენება
მხრეთ-აფრიკის თეთრი მოდგმის მოსახლე
რინების შესახებ. შარშინის ანგარიშით,
ასწავალი, თანავეს რესპუბლიკაში, კაზის
დურში, ნატალიში, რადეზოში და ბაზუ-
დანიში ამ წამად სულ 825,000 კაცი თეთ-
რი მოდგმისა, ამთიდან 393,400 ინგლისე-
თა და 431,000 ჰოლანდიელი.

ბურების ორივე რესპუბლიკაში სულ 302,250
ბურები ითვლება, ამთიდან 158,000
ინგლისელი (ბური) და 144,250 ინგლისე-
თა. შარშინი დაწვენიერებები, რომ სამხრეთ-
ბურებს დამოუკიდებელი შემდეგ დიდ განვითარე-
ბის მიღწევას ვაგრძობისა და მრეწველობის ასა-
ზრდობს.

1 მაისის (ახალი სტილით) დღემ საფ-
რეთში შეტად შიშობიანად ჩაიარა. შარშინ-
ის რედაქციის მუშებმა დიდებული მანიაქის-
განმარტეს სოციალისტი ქალის ზუსტად
სის დასთვალეს კამო. მისი გვაში 1 მაისს
რადეზოში სასაფლაოზე დასწავს; წესიერება
სად არ იყო დასწავლი. მისი-ლოქებში, სა-
და მუშები დღესაც გათვლილები არიან და მუშა-
თა შეწყობები, მუშებმა ქუჩა-ქუჩა გაიარეს.
რედაქციის მერი (ქალქის თავი) და საქალა-
კის საბჭოს წევრები მიუძღოდნენ. მანიაქის-
ები სიმღერით მიდიოდნენ, მაგრამ მანინ
სეთარო საბუთი არ მიუციათ, რომ ჯარისა
ბოლონიის მოწვევა სწორად გამხდარიყო.
ნაჩვენ საფრანგეთში 1 მაისს მუშაობა არსად
შეწყობებულა, მხოლოდ მანიაქეში საქა-
ტა რკინის გზის მოსამსახურებმა არ იმუ-
შეს.

იტალიაში, შარშინის მანიაქაში, სოფლის
მუშებმა მუშაობაზე ხელი აიღეს. ამის თაობაზე
ნატალი არაფერზე მთავრობის შეგებობა. შინა-
საქმეთა მინისტრმა ჯოელიტომ უპასუხა,
ამ ამ შეთხვევაში ჩვენ ისეთ მოძრაობაზე

გვაქვს ღაზარაჟი, რომელსაც საცხად აქვს მუ-
შების კონკრეტული მოდგმის განუყოფე-
ლობა. ამ ბრძოლაში მთავრობის ნება არა აქვს,
რომ ერთ რომელიმე მხარეს მიუღებდეს; მან
მხოლოდ ორივე მხარისათვის მოქმედების სრუ-
ლი თავისუფლება უნდა უზრუნველჭყოს. მთა-
ვრობა შეტად დიდის სიფრთხილით უნდა იქ-
ნებდეს, იმიტომ რომ ველებმა მისმა შეტად-
მაში, შეიძლება, დიდი შედეგები გამოიწვიოს
და კონკრეტული მოძრაობა ბოლიტიკურად გადა-
ქცეოს. მთავრობა ენდება ორივე მხარის შერე-
ვას, მაგრამ ის არავის მისცემს ნებას ძალ-
მომრეობით მოქმედებ მუშებს, ვიდრე მუშე-
ბი კანონურად იქნებიან.

მინისტრის განცხადებამ მანინ არ დაკმაყოფი-
ლდა სენატი, რომელიც ხანგრძლივი კამათების
შემდეგ ერთნივე მიიღო შემდეგი რეზოლუცია:
„სენატი დაწვენიერებულია, რომ მთავრობამ
შედეგად დონისიკიანი უნდა მიიღოს შარშინის
თავისუფლების უზრუნველ საფრთხელად წინადა-
დებ რეპუბლიკონური დასუბის, და შეუდგე-
ბა სხვა მორავ საქმიების განხილვას.“

ჯოელიტი დასთანხმდა ამნარ რეზოლუციას,
თუმცაის ღოჯიკურად ეწინააღმდეგება იმ ბრ-
კრამისა, რომელიც მან ზემოთ ნათქვამი სიტყუ-
ბით აღიარა.

გერმ. კაზ. ბრძოლაში ტაგებდა-ში
დაბეჭდილია შემდეგი წერილი ბოლონელთა მოძ-
რაობის შესახებ:

ბოლონელთა ატიტუტის გერმანიაში, ზემო-
სილეზიაში თან და თან თავის ნამდვილ სხეს
ინებს; ესეა ცნადა ველებსათვის, რომ ბოლო-
ნელთა ნაციონალურ მოძრაობას მკაფიოდ სო-
ციალ-დემოკრატიული ხასიათი ეძლევა. საზღვარ
გარეთის კაზეთები დიდი ხანია ეურადღებს აქ-
ცივენ იმ კარგიმობას, რომ ბოლონელებს შე-
ტად მოჭებრდით თავიანთ შეთარების გაუ-
ბედავი ბოლიტიკა ეროვნულ საქმიანებაში და
ამიტომ არჩეუბების დროს სოციალისტებს ემი-
ხრობენ; როცა კათოლიკეთა დასისა და ბოლო-
ნელთა ნაციონალისტებს შუა ბრძოლა ასტუდება,
ამკარა, რომ გამარჯვება მესამე მხარეს დაჩე-
ესე იგი სოციალისტებს. ეს მოსაზრება საყრ-
ბით მტკიცდება იმ კილოთი, რომელიც ბოლო-
ნური კაზეთები ამ ბოლოს დროს სწერენ: ისი-
ნი აცხადებენ, რომ ამას იქით ბოლონელები
თავიანთ შეთარებად მხოლოდ იმთ უნდა სთუ-
დინენ, ვისაც არ ემიანიანთ და მუშების ინტე-
რესებს მტკიცისად იცავენ. ასე, მაგალითად,
ბოლონური „კაზეთა რატონისა“ არც ერთ სერ-
თა-შარშინ სოციალ-დემოკრატიულ კაზეთს არ
დაუყარდება იმ გულმოდგინებით, რომელიც
ის მუშების ინტერესებს ემსახურება.“

დელონი ნუსს-ს რომიდან სწერენ: ანტი-
კლერკალურმა მოძრაობამ, რომელიც დასავლეთ
ევროპის ღათინთა მოდგმის ერებში გავრცელ-
და, შეტად შეაწუხა და შეაშინა ვატიკანი.

ზაზის მთავრობა ველებზე შეტად საფრანგე-
თის ბოლიტიკამ გააჩაჩა, რადგან 10 წლის
განმავლობაში ზაზი ეოველ ნაირად ცდილობდა,
რომ ამ სასწავლოთაში შეტებრულად ეოფი-
ლოყო. ზაზის მიღანი კარდინალი რამბოლა, რა-
მელიც წარმომადგენელია კლერკალთა რეაქ-
ციონური, უკიდურეს აზრებისა, ჰგონობს ესეა,
რომ მას ხელიდან ეტლება ნაყოფი ხანგრძლი-
ვი, მოხერხებული დამხმარებისა; მას სრუ-
ლიად მოესპო იმედი, რომ საფრანგეთმა დაეს-
მე დახმარება აღმოეჩინოს ვატიკანს და ჯერ
კიდევ დაუვიწყარი ოცნებას—ზაზის საერო
ხელმწიფების აღდგენის—განხორციელება შე-
იძლებინოს. ჯერ არსოდეს ესე თვალ-ნათ-
ელი არ გამოჩენილა ვატიკანის უძღურება ზაზის
მრეწველების ნაწილი ბეჭითად თხოვლობს, რომ
ზაზის ხუნი ზარბიდან წამოიყვანონ, რომში
დასაზრდონ, მაგრამ რეგორც ამბობენ, ზაზის
ესმის, რომ მას არ შეუძლიან ესეა საფრან-
კეთის მთავრობასთან ბრძოლა და ხუნდა მონ-
სინორა ღორენგელი ორი კვირის შემდეგ ზა-
რბში ბრუნდეს.

ზაზი დიდი ბოლიტიკოსია, —ამბობს კაზეთი,
—მას კარგად აქვს შეგებული ბრინდები: მწიხ-
ლავს წინადა მთქმეს და მწიხლავს უკანი-
დასა.

ახალი ამბავი

ქუთაისიდან გუშინ საღამოს მოვი-
ვიდა შემდეგი დებემა: „თავ. დ. ნიკარაძემ
უარი განაცხადა და ყუთი არ დაიდგა. თავ.
სიმონ გიორგისძემ წერეთელმა მიიღო 148
თეთრი და 43 შავი, ექიმმა სიმონ ნიკ.
ლორთქიფანიძემ—112 თეთრი და 79 შავი.
ამ რიგად, გუბერნიის თავად-აზნაურთა წი-
ნამძღოლის თანამდებობაზე კანდიდატებად
არჩეულ იქმნენ თავ. ს. გ. წერეთელი და
ს. ნ. ლორთქიფანიძე.“

გუშინ, 26 აპრილს, ტფ. ქალაქის
საბჭოს სხდომა, ხმოსანთა საკმაო რიცხვის
დაუსწრებლობისა გამო, არ შესდგა.

როგორც უკვე ვაუწყეთ მკითხველთ,
დღეს, 27 აპრილს, საღამოს 7 1/2 საათზე,
კავკასიის სამეურნეო საზოგადოების სადგო-
ში დანიშნულია კავკასიის სასოფლო-სამე-
ურნეო საზოგადოების წევრთა საზოგადო
კრება. საზოგადოების ზოგიერთ მიმდინარე
საქმეებს გარდა, კრება განიხილავს საბჭოს
მოხსენებებს საბალოსნო სკოლის მდგომარე-
ობის შესახებ, აგრეთვე სკოლაში ეხლავე
სწავლის დაწყების შესახებ და სკოლის ამა
მიმდინარე წლის შემოსავალ გასაგლის ხა-
რჯთ-აღრიცხვას.

როგორც გვატყობინებენ, თელავში
განუზრახვეთ ააგონ შენობა სახლობ კით-
ხეთა და წარმოდგენათა გასამართავად. ამა-

ვე შენობაში გარახვა აქეთ, მოათავსონ
ბიბლიოთეკა და სამკითხველო. როგორც
შევეტყვეთ, თელავის ქალაქის გამგეობა სი-
ამოვნებით მივებებთა ინტელიგენციის გან-
ზრახვას და აღუთქვამს სახლობის წინა-
ვის დაუთმონ ქალაქის ბაღში (ბულვარში)
ადგილი.

ტფილისის სათავად-აზნაურთა სკოლის
გამგე კომიტეტი აცხადებს, რომ მიმდინარე
წლის მაისის 26 ტფილისის სათავად-აზნ.
ბანკის სადგომში მოხდება კრება „ტფილი-
სის გუბერნიის თავად-აზნაურთა ღარიბ
მოწვევთა დამხმარებელ საზოგადოე-
ბისა“. კრებამ უნდა განიხილოს—ანგა-
რიში 1900 წლისა, 1901 წლის ხარჯთ-
აღრიცხვა, მოხსენება კომიტეტისა ვერაზე
დაწყებულ სკოლის შენობის შესახებ და
სხვა-და-სხვა თხოვნები და წერილობანი კი-
თხვები.

როგორც ტფილისისა, აგრეთვე თე-
ლავის, გორის და სიღნაღის მაზრებში
უკანასკნელ სამის კვირის განმავლობაში
დიდი გვლვა იყო, რამაც იმდენად დააქ-
კნო ნათესი ყანები, რომ ის იყო ყოველი
იმელი ერთმეოლა მუშა ხალხს რიგინის
მოსავლისა მაგრამ, საბედნიეროდ, აღნიშ-
ნულს მაზრებში 15, 18, 23 და 24 აპ-
რილს წვიმა მოვიდა, რომელმაც სიციხეები-
საგან ჩამტყნარს პურსა და სხვა ნათესობის
სული მოუბრუნა და გააცოცხლა.

სოფ. სადახლოდან (ბორჩალოს მაზ.)
გვწერენ, რომ იქ შეტად ცუდი ამინდები
ყოფილა მოსავლისათვის; თოვლი ერთხელ
თუ ორჯელ მოსულა მთელს ზამთარში,
რაც მალევე გამქრალა და შემდეგ კი ორი
სამი თვის განმავლობაში წვეთი წვიმა არ
დასცემია დედა-მინას, რის გამოც შეტად
ცუდი პირი უჩანს თურმე ჯერ-ჯერობით
მოსავალს. ზოგან მალე დამდგარ სითბოს
გამო პურს თავთავი წამოუღია და თუ
ამისთანა სიციხეები გავრძელდა, შესაძლე-
ბელია მთელი მაზრა მოუსავლობით დაი-
ლუპოს. სიციხე-გვალვისაგან არა ნაკლებ
შეწუხებულია ბალახიც, ასე რომ ძლიერ-
და მიწის ამოსცილებია და იქვე შერუჯულ-
შეტრუსულია.

თელავის მაზრაში, საუფლისწულო
მამულში, როგორც გვწერენ, ვენახს გას-
ჩენია ერთგვარი ჭია, რომელიც ღამით გა-
მოდის თურმე და აფუქებს ახლად გამოყ-
ლორტილ ვენახს. ჭიები სადაც ჯერ არს
გაუზგანით გამოსაკვლევედ. ამბობენ, ესე-
ვე მტერი გასჩენია ზოგიერთ სხვა მამულე-
ბსაც თელავის მაზრაში და საგრძობლად
აფუქებს ვენახსაო.

ნაფარეთლის საუფლისწულო მა-
მულში, თელავის მაზრის მარშლის, მაზრის

თავ; ცხოვრებიდან შერჩეულ და მალა
ყენებულთაგან კი არა, არამედ იმ რჩე-
ლთაგან, რომლებიც აზრს ემსახურებიან,
იმელებიც ყოველივე კეთილის მზრუნ-
ლნი და ხელის შემწყობნი არია. ეს ხა-
ხი უჩინარია და უჩინო საზოგადოდ, მა-
გრამ იმათ ხელშია საქველმოქმედო და-
ობილებანი—წიგნთ-საკავი,საკვირაოსკო-
ბა, დეპო, დამზოგველ-გამისხებელი და-
სებულება, თეატრი და ყოველივე სასიკე-
თი, რაც კი კერძო თაოსნობას ჭ ხელთ-
ღანელობას მოითხოვს. ეს უანგარო მუ-
შის თანაც ქველმოქმედნი არიან, რა-
თნ ყველა ამისთანა საქმე უფრო იმით
დასით და მუქით შრომით ითქვამს სულს.
ამოვერა სანახავს წარმოდგენს ეს დასი,
რაც რამე საზოგადო საზრუნველი გაჩნ-
და. გატაცებით რომ მოპკიდებენ საქმეს
ლს,—მშურათ, თანხმობით, მძლავრათ,
გაზიანათ,—სწორედ გულს ღარდი უკუ
ყრებათ. ეს აზრის გამორკვევის და გე-
რის შედგენის შემდეგ, თორემ მსჯელობის
როს რომ ნახოთ ისინი, სწორეთ მტრები
განებათ, ისე მედგრად იბრძვიან საქმის
ერო აზრიანად და საიმედოდ წამართვი-
თვის. როცა აზრი გამოირკვევა და ას-
წლებას თხოულობს; სწორეთ დაკოცნა
გინდებათ ამ პატიოსანი ხალხისა. დიდი

ვინმე ან ხნიერი ისე ემორჩილება უმნიშ-
ნელოს ან ახალგაზდას, როგორც წინამძ-
ღვარს, თუ მას მეთაურობის ნიშან-წყალი
ატყვია. აი ამ პატარა წრეში ხორციელდე-
ბა ძმობა, ერთობა და საზოგადო სიკეთი-
სადმი დაუცხრომელი ღტოლოვილება. სწო-
რეთ მარლია ქვეყნისა ეს წრე. ვინ ამბობს,
ამ წრეშიაც შესვდებით დასაღონ მოვლენას,
მაგრამ რა უყოთ? ესეც აღამიანთა კრებუ-
ლია და რას არა აქვს თავისი ჩრდილი.

ეს რჩეულთა წრე ხან ძლიერდება და მეტ
სიცოცხლეს იჩენს, ხან სუსტდება და ძლიერ
მოწინააღმდეგებს, ხოლო ყოველთვის და ყო-
ველშემთხვევაში შეუღრკომლათ მომდინა-
რობს, როგორც ქუტუქუა წყარო, და, თუ-
მცა მცირე, მაინც ამშვენ-ასულღმულებს
არეს. იცით, მე ამ პატარა წრეებს დიდი
იმედით შევეყურებ, იმ უჯრებად მიმანია მე
ისინი, რომლებიც ჩუქსოვია ჩვენში საზო-
გადო სიკეთისადმი მისწრაფებას. ქსელის ეს
უჯრები გამრავლებიან, დაუახლოვებიან
ერთმანეთს, გაეზიან ერთმანეთში და იმ
ძლიერ ბაღედ გადაიქცვიან, რომელიც
წასწვეს და გაიტანს ჩვენ ცხოვრებას აზრის
ნათელით გაბრწყინებულ გზაზე. მხოლოდ
ერთი აკლიათ ესეა ამ პაწაწინა წრეებს,—
შეწყობილი მოქმედების დალი არ აზით;
მაგრამ არაფერი: გაღვივდება საღმე უმთავ-
რესი სამიქმელუო აზრიც, რომელიც აპკი-

ნძავს ამ გაბნეული მარგალიტების მარცვ-
ლებს.

იმას ვამბობდი, რამაზი ეხლა ისევე ჰმეთა-
ურობს მეთქი ამ მოწინავე რაზმს. ამ წინა-
ზედაც იმან შეგვეკრიფა ერთად საქველმოქ-
მედო საქმის თაობაზე. დიდი კრება გამიარ-
თა, მანდილოსნებიც შეგვეშველნენ. კრება-
ზე დარიკოც დაესწრო. ქმარს ჩამოეყვანა
სამშობლოში და ქალს მოეწადინა საზოგა-
დო საქმეში გარევა, რამაზი რომ შემოვიდა
დარბაზში და დარიკოს შეხედა, ერთ წამს
ფერი ეცვალა და შესდგა, მაგრამ მხოლოდ
ერთ წუთს; მერე ერთი უცნაურად ჩილი-
მა და დაჯდა დამშვიდებული. არ მიამა მა-
თი შეხვედრა; მისი სიწყნარე ნაძალადევი
მეგონა, ცეცხლზე გადაფარებული რამ სა-
ბურველი. წინანდელი დღევა-ვაება გაუახ-
ლდება და დაიტანჯება ვაჟაკი, იქნება მა-
შინდელივით საქმის ხალისიც დაპკარგოს
მეთქი. რამაზი კი გულდასმით ათვალთვრებ-
და საქმეს. თან კრებას წინამძღვრობდა რა-
მაზი, წესს აძლევდა, თან დარიკოს ათვა-
ლიერებდა და წინანდელი რომ აგონდებო-
და, უკვირდა.

— აი ის თვლები, ფიქრობდა რამაზი,
უძირო ზღვად რომ მეჩვენებოდნენ, ხან კი
ცეცხლს მათრქვევენენ, მაწამებდნენ. მაგ-
დენი არაფერი! ცხვრის ფერი თვალი, თი-
თქმის მომრგვალო. ამ მაჯებს, ეხლა ჩასუ-

ქმულ-ჩარგვალბულ ქნქიან მაჯებს, თი-
თოს თითო ქალს ვადარებდი! ცხვირს რალა
მოსვლია, ქრისტიანებო, ცხვირს! დალილია
დგომით და წამოწოლას აპირებს. მახსოვს
ეს ხალიც თვალის ძირში, გრძობათა შე-
საკრებელ წერტილათ რომ მიმანდა—მეტე-
ქია, უბრალო ხორციეტი. ლაპარაკიც რა-
ტომ ესე უთავბოლო უსწავლია ამ ჩემთვის
ოდესმე სიბრძნის ბუღეს! სადღა ის მნიშ-
ნელობა, რომელიც ოდესმე ჰქონდა ჩემთ-
ვის ამის ყოველსავე ნათქვამს, ამის ყოველ-
სავე სიტყვას, ამის უბრალოდ ხმის ამოდე-
ბასაც კი. ან რატომ უწინდებურად ტბი-
ლად აღარ მეწვევებთა მისი ხმა ყურში?
არა, სულქვემ რომ თქვას კაცმა, მაინც
მაღიანი ქალი დამდგარა, მაგრამ სად მაში-
ნდელი დარიკო, სად ეხლანდელი? გავიბო-
ვებულმა რამაზმა გულში ჩაიხედა, რომ
დაენახა გულის ფიცარზე აღბეჭდილი სატ-
რფოს სურათი, მაგრამ დროს იქაც წაეშა-
ლა მისი სახე და დაეწყების წყლით ჩა-
მოებანა ის.

დარიკო კი კრიკაში ჩასჯლომოდა რამაზს,
ესაუბრებოდა, უღიზოდა, ეკეკლუცებოდა,
ცდილობდა წინანდელი ცეცხლი დაეტრია-
ლებინა მის გულში და თან უკვირდა, რომ
ვაჟაკი გავრილებულიყო, უწინდებურად
აღარ ღნებოდა.

უფროსის თანაშემწის, თავდაზნაურობისა და დიდძალი გლეხების თანადარწობით, პირველად სკადეს სეტყვის წინააღმდეგ მარტორების (ზარბაზნების) ხმარება. ისროდნენ სულ 14 მარტირიდან (ელიან კიდევ არს). პირველმა ცდამ ძალიან კარგად ჩაიარა („კავკაზი“).

→ ბაქოს გუბერნიის ვაიგზავნა აგრონომი სააკოვი, რომელსაც დაევალო სკადეს კალიის გასაწვევად ეგრედ წოდებული შლიეფურის სითხე დარიშხანით შეზავებული. ეს სითხე უნდა ჩაისხას მიწაში, სადაც კალიას კვერცხი აქვს დადებული. მაგრამ, ვგონებთ, ეხლა გვიანდა არის ამ სითხის გამოცდა, რადგანაც კალია უკვე გამოჩეკილია და მათზე სითხე აღარ მოქმედებს ისე, როგორც კვერცხზე.

→ კავკასიის გზების ოლქის მმართველობამ განკარგულება მოახდინა, რომ დაუყოვნებლივ დაასრულონ ტფილისისა და თელავს შუა გზა-ტყეცილის რემონტი.

→ კავკასიის გზების ოლქის მმართველობის უფროსის თანაშემწე ბ. სმირნოვი გაემგზავრა ბათუმის ოლქში იქაურ გზა-ტყეცილების დასათვლიერებლად.

→ გუშინ საქართველოს ეგზარხოსი ყოვლად-უსამღვდელოესი ფლადიანე გაემგზავრა ახალ-ათონისაკენ. ახალ-ათონიდან ეგზარხოსი გამოივლის სოხუმში, ინახულებს დრანდის მონასტერს და დაბრუნდება ტფილისში მ. ივანის („კავკაზი“).

→ გაზეთ „ყარსის“ სიტყვით, ყუბის მე-15 პოლკის პოლკოვნიკი თავ. დიმ. ოტ. მიქელაძე ინიშნება მსროლელთა მე-3 ბატალიონის უფროსად.

→ ტფ. გუბერნიის საქალაქო საქმეთა საკრებულო გუშინ შეუდგა ქ. ტფილისის 1901 წლის შემოსავალ-გასავლის აღრიცხვის განხილვას.

→ მკითხველებს ეხსოვებათ, რომ ამას წინედ მასწავლებელ ქალმა მატინდა ფრ. ანკვა განცხადება შეიტანა ქალაქის გამგეობაში, რომ ნება დაერთოს მას აღექანდრეს ბაღში გამართოს საყავე პავილიონი. ქალაქის საბჭომ ამაზე დაადგინა საჯარო ვაჭრობა დაენიშნა ქალაქის გამგეობას აღნიშნულ ბაღში ადგილის იჯარით გაცემის შესახებ. ქალაქის გამგეობის მიერ დანიშნულ საჯარო ვაჭრობაზე მონაწილეობა მიუღია ქ-ნ ფრანცისას და ა. აბესალომ წერეთელს. ვაჭრობაზე საიჯაროდ ადგილი ქ-ნ ფრანცისას დარჩა 150 მან. წელიწადში.

→ ტფილისის ქალაქის საბჭოს სარევიზიო კომისიის თავმჯდომარემ თავ. ბებუთაშვილმა და წევრმა ბულდანოვ-ბაღდასაროვმა დაათვლიერეს ქალაქის პირველ-დაწყებითი სკოლები და წარუდგინეს გამგეობას მოხსენება, რომ თითქმის ყველა სკოლების სადგომები უვარგისია და საჭიროა მათი გამოცვლა.

→ გუშინწინ, 25 აპრილს, ქალაქის გამგეობის წევრმა თავ. ჩერკეზიშვილმა წარუდგინა ქალაქის გამგეობას განსახილველად ტფილისის გუბერნატორის მოწერილობა იმის შესახებ, რომ, თანხმად უმაღლესის ბრძანებისა, უნდა მოხდეს პოლიციური აღწერა ავლაბარში ქალაქის მიწისა, ზომით 487 დეს. და 602 ოთხ-კუთხი საყ., რომელიც უნდა დაეთმოს ჯარს იქ თაფლის სროლის სავარჯისოს მოსაწყობად. ამასთანავე გუბერნატორი სწერს ქალაქის გამგეობას, რომ შეატყობინოს მას უკანასკნელი ფასი აღნიშნულ ადგილისა და აგრეთვე დანიშნოს თავის მხრივ დებუტატი, რომელიც უნდა დაესწროს ადგილების აღწერის დროს. გამგეობის სხდომაზე მოწვეულმა ქალაქის მიწის მზომელმა განმარტა, რომ ეს ადგილი ჯერ დაფასებული არ არის და ამ ადგილებს აღნიშნულ მიზნისათვის გაცემით ქალაქი ჰკარგავს ერთად-ერთ საუკეთესო ადგილს ქალაქის საქონლის სიმრავლად; ლარიონოვმა განაცხადა, რომ, ჩემის აზრით, ყოველ შემთხვევაში საჭიროა, ვიდრე ეს ადგილი დაეთმოთ მთავრობას;

მოთხოვნილ იქმნეს გეგმა აღნიშნულ ადგილებისა და პირი აღწერილობისა. ქალაქის გამგეობამ დაადგინა სთხოვოს ბ-ნ გუბერნატორის შუამდგომლობით საინჟინერო-სამმართველოს-გამოუგზავნოს გამგეობას გეგმა იმ ადგილებისა, დაევალოს გამგეობის წევრს თავ. ჩერკეზიშვილს წარუდგინოს გამგეობას ამ საგნის შესახებ ვრცელი მოხსენება, რომლის შემდეგ ადგილობრივ დაათვლიერონ ის ადგილები და დაევალოს ქალაქის მიწის მზომელს წარუდგინოს გამგეობას ცნობები ყველა იმ მიწების შესახებ, რომელიც სამხედრო უწყების განკარგულებაში არიან ქალაქისაგან გადაცემულნი.

→ ტფილისის პოლიციისტიერმა შეატყობინა გუბერნატორს, რომ ამ დღეებში ახალციხის მაზრიდან ჩამოვიდა ერთ-ერთი იქაურ მონასტრის მორჩილი, რომელიც ჰქუაზე შეშლილია და ქუჩებში მოსვენებას არ აძლევს გამველ-გამომველს. შეშლილი არ მიიღეს საავადმყოფოში უადგილობის გამო; პოლიციისტიერმა სთხოვეს გუბერნატორს განკარგულება მოახდინოს ამ ავადმყოფის მიღების შესახებ. ამასთანავე აღმოჩნდა, რომ ტფილისში ამ ჟამად რამდენიმე შეშლილია გამოგზავნილი სხვა და სხვა მაზრებიდან, რომელთათვისაც საავადმყოფოში ადგილი არ აღმოჩნდა.

→ ტფილისის საბაღოლნო სკოლის სამეურნეო კომიტეტს განუზრახავს შუამდგომლობა აღძრას მიწად-მოქმედების სამინისტროს წინაშე იმის შესახებ, რომ გაყიდულ იქმნას სკოლის შენობა და ბაღი; კომიტეტის აზრით, ეს მამული გაიყიდება ნახევარ მილიონ მანეთად და სამეურნეო საზოგადოებას შეძლება მიეცემა ამ ფულით სხვა ადგილიც შეიძინოს, ახალი შენობაც აავაოს და სკოლის საქირებისათვის კიდევ თანხაც შეადგინოს.

→ ტფილისში ჩამოვიდა საქმეების გამო ბორჩალოს მაზრის უფროსი კოტოვიჩი.

→ ქ. ართვინის მამულში, რომელსაც ქუაფთოს ეძახიან, აღმოჩენილა ცინკის მადანი. ბ. ბეთანოვს უთხოვია ხსენებულ ქალაქის მმართველობისათვის, მისცეს მას ეს ადგილი საექსპლოატაციოდ იმ პირობით, რომ იგი ვალდებული ქალაქს ყოველფეთ მადანზედ 1 კაპეკს.

→ ტფილისის გუბერნატორმა ნება დართო, რომ ტფილისის მაზრაში, სოფ. ეკატერინენფელდში (რატევანში) გაიხსნას სამინერალო წყლების ქარხანა.

→ სიღნაღიდან გვწერენ, რომ სოფ. ცნისში 20 აპრილს ვილაკის მოუკლავს სიღნაღის მაზრის მცხოვრები ასპერ-ანეტოლი.

→ ამიერ-კავკასიის რკინის გზის მმართველობას გადაუწყვეტია გაფართოვოს ბორჯომის სადგური; ამისთვის საჭირო შეიქნა ერთი ნაჭერი ადგილის შემოერთება, რომელზედაც სასაფლაოა გამართული. განზრახულია სასაფლაო გადაიტანონ სხვა ადგილას სოფ. კვიბისთან.

→ რადგანაც შესაძლებელია, რომ გუშინ-წინდელმა დიდმა წვიმამ მიწური ბანები დაზიანა. ტფილისის პოლიციისტიერმა განკარგულება გაუგზავნა ბოქაულებს დაუყოვნებლივ შეამოწმონ ამ გვარი ბანით დაზარალებული სახლები, რათა აცდინონ მცხოვრებთ უბედურება.

→ საექიმო საბჭოს პეტერბურგში განზრახვა აქვს შესცვალოს საფარმაცევტო წესდება, რომელიც გამოცემულია 1853 წელს. როგორც სატახტო გაზეთები იტყობინებინ, ფარმაცია უნდა გამოაცალკეონ ღ მისკენ მას ისეთივე დამოუკიდებლობა, როგორც აქვს ბეთალობას. აფთექაში შესასვლელად აქამდესკამარისი იყო ოთხი გიმნაზიური კლასის გათავება; ეხლა მსურთ აფთექის მოსწავლეთ მოსთხოვონ ექვსი კლასის გათავების მოწმობა. გარდა ამისა ყურადღება უნდა მიექცეს აფთექაში მოსამსახურე ფარმაცევტების მოქანცვას. გამოირკვა, რომ,

მაგ., პეტერბურგში ფარმაცევტები დღეში 13-14 საათს მუშაობენ და მორიგეობის დროს კი 35 საათი განუწყვეტლივ, რაც ცუდად მოქმედებს ფარმაცევტების ჯანმრთელობაზე და წამლების რივიან მომზადებაზე.

→ რუსეთის ზოგი მექარხნები და ფაბრიკის პატრონები, რომელნიც სამეურნეო იარაღს ამზადებენ, სთხოვენ ფინანსთა მინისტრს არსებული სამჯერ მეტი ბაჟი და აღონ უცხოეთიდან შემოტანილ სამეურნეო იარაღს.

→ 25 აპრილს ვერაზედ ვსრედ წოდებულ „ტოლიპეტურის“ ბაღში სიმთვარლის დროს თავ. ალექსანდრე ნიკოლოზის ძეს ხერხეულიძეს დაუბრია მეზურნე დათიკო ზუბიაშვილი ზურგში. ზუბიაშვილი მიხეილის სამკურნალოში იქმნა გაგზავნილი შემწეობის აღმოსაჩნად. ხერხეულიძე თვით გამოცხადდა პოლიციაში. გამოძიება სწარმოებს.

→ პოლიციის მე-7 ნაწილში 24 აპრილს ჩხუბი მოსვლიათ ორს ყმაწვილს ბულდან მირაბოვსა და ტეხარანოვს, რომლის დროსაც პირველმა დასტურა ტეხარანოვი დანით ხელსა და მარცხენა გვერდში. ტეხარანოვი მალევე გაიგზავნა მიხეილის სამკურნალოში შემწეობის აღმოსაჩნად. გამოსარკვევად გამოძიება დაიწყო.

→ 25 აპრილს იარმუკაზე, ტრაქტორ „მოსკვა“-ში, ჩხუბი მოუვიდათ ქუთაისის გუბერნიის მცხოვრებთ გ. კაჭკაჭიშვილს და ი. წულუკიძეს; პირველი სთხოვდა მეორეს მიბარებული ნივთების დაბრუნებას, წულუკიძე ვალის გადამხდა. ჩხუბის დროს კაჭკაჭიშვილმა მიიმეტ დასტურა წულუკიძე მუცელში და ფერდში. კაჭკაჭიშვილი გაიქცა და პოლიციას დღესაც ჯერ არ აღმოუჩენია. წულუკიძე გაიგზავნა საავადმყოფოში.

→ ბარგუშეთიდან გვწერენ: 25 აპრილს, ნაშუადღევს პირველ საათზე, მანევრების დროს, ორთქლმავალი ლიანდაგიდან გადავარდა და გზა შეიკრა 25 აპრილადღე.

→ 25 აპრილს, საღ. ვანჯაში, საღამოს 5 საათზე და 30 წამზე, მუშაობის დროს ძალიან დაზავდა რკინის გზის მუშათა ზედამხედველი კვავალიჩი. დაზავებული ტფილისის რკინის გზის საავადმყოფოში გამოგზავნეს.

საღამოს დებეშები

26 აპრილი

პეტერბურგის ბარგა 24 აპრილს. მე-10 კავალერიის დივიზიის უფროსი გენერალ-ლეიტენანტი ბარონ ფონ შტაკელბერგი დანიშნა ციმბირის მე-2 არმიის კორპუსის სარდლად.

კაპუტადტი. ჩრდილოეთ და აღმოსავლეთ ტრანსვალში გაცხარებული ომი. ბურებს მოუკლეს 40 კაცი, დაუჭრეს 200, იარაღი აიყარა 160, ინგლისელებმა ხელთ იგდეს ბევრი საბუთის ქაღალდები, ბანკის ბილეთები, 220 ფურგანი და 9000 ცხენი. გაზეთების სიტყვით, ბურების ჯარები სასოწარკვეთილებამ მოიცვა.

პრემიერი. რახმს, რომელმაც გამოიარა რუსენკალის და პოტესბურგის ოლქები და მიდელბურგიდან ბელფოსტში მოვიდა, გზაში მხოლოდ ერთი შესამჩნევი ბრძოლა ჰქონდა, რომლის დროსაც მან ბურები გამოსდევნა სამალავებიდან, სადაც მათ მიემალათ თავიანთი ოჯახები. ბოტამა და ვილიემმა შეაერთეს თავიანთი ჯარები და სდგანან კაროლინიში.

რუმინი. ცანარდელმა სენატში განაცხადა, რომ ის მიჰმართავს პარლამენტს გააგის კონფერენციის იმ დადგენილებათა დასამტკიცებლად, რომლებიც არ ეთანხმებიან იტალიის კანონებს.

პაიონი: წვეულებაზე, რომელიც გეზლიმ ამერიკის ოფიცრების პატივსაცემლად გამართა, ჩაფთიმ წარმოსთქვა სიტყვა, რომელშიაც სთქვა: „დღე მთავრდება და მინისტრებმა ილაპარაკონ, რაცა მსურთ, მე კი დარწუნებული ვარ, რომ ამერიკელები და ინგლისელები არასოდეს არ შეხვდებიან ბრძოლის ველზე პარიზში“. შეიძლება საერთაშორისო პოლიტიკა სცილობდეს საერთაშორისო საქმეთა გართულების აცილებას, მაგრამ თუ გარემოებები მოითხოვენ ჩვენგან არჩევანს, რასაკვირველია, ჩვენ ინგლისის მხარეს დავიკერთ“.

კონსტანტინოპოლი. ელჩებმა პროტეტი განაცხადეს ახალი საფოსტო წესრიგის წინააღმდეგ; განზრახულია მიდლონის ტონისიძებანი, თუ „ოსმალეთი არ დააკყოფილებს ელჩებს...“

სოფია. გრგოვი გარდაიცვალა. იოკაპაზა. სეულიდან იტყობინებია რომ იმპერატორმა ნება არ დართო იუნის სინდიკატისაგან სესხის აღებაზე; ამგვამო, სიდიუმლო საბჭოს პრეზიდენტ თხოვნა შეიტანა სამსახურიდან გამოსვლ შესახებ.

პეტერბურგის. გამოცხადდა ორი ცირკულიარი საერო განათლების მინისტრის მიერ: ის გარეშე პირნი, რომელნიც ვგზამენს იქვერენ გიმნაზიებში გათავების შემთხვევაში მისაღებად, განთავისუფლებულ არიან წერის გამოცდისაგან ძველს ენებში შეარე: „აუარებელი მასალა, რომელიც გროვდა საერო განათლების სამინისტროს საშუალო სკოლის შესახებ, უტყუარად გჩვენებს, რომ ჩვენი გიმნაზიები ხშირგზავნიან უმაღლესს სასწავლებლებში მის მოსწავლეთ, რომელთაც საკმარისი ცოდნა არა აქვთ გიმნაზიებში გავლილ საგნების უმთავრესს ყურადღებას ამ მხრივ იტყუარული ენა, საყოველთაოდ ცნობილ ფაქტამო, რომ გიმნაზიებში კურსის დამთავრების დროს დაწერილი თხზულებები ხშირმეტად სუსტნი არიან არამტუ მარტინარისით, არამედ გრამატიკისა და სტლის მხრითაც, საიდანაც ნათლად სჩანს რომ კურსდამთავრებულთ ნაკლებად იციელებენ ტარულ გრამატიკის წესები და სტლისტიკის უმთავრესი ფორმები; ერთი უთავრეს მიზეზთაგან ამ სამწუხარო მოვლენისა ის უტყუარი ფაქტია, რომ ბევრს გმნაზიში კურსის დასამთავრებელი ვგზანები მეტად სუსტად სწარმოებენ, რაც ძლერ ცუდად მოქმედებს სწავლების საქმეს რადგანაც აჩვევს მოსწავლეთ გულგრილმეცნიერების შესწავლას. ამისათვის მოვლემობად ვსთვლი უმორჩილესად ვთხოვო თქვენს აღმატებულებას, მიაკითოთ თქვენის სამოსწავლო ოლქ გიმნაზიების დირექტორების ყურადღებ იმაზე, რომ ვგზამენები დიდის ყურადღებით იქმნენ წარმოებულნი; საჭირო არა მოსწავლეთ ეთხოვოს წვრილმანი და უმწვენლო ფაქტების ცოდნა, მაგრამ აუტლებლად საჭიროა მოეთხოვოს მათ ყოველივე მნიშვნელოვანი ფაქტის ცოდნა ზლა საგნებში, რასაც ვგზამენების აწინდლ წესდება თხოულობს. უმთავრესი ყურადღება უნდა მიექცეს რუსული ენის ცოდნა რათა იმ ახალგაზრდათა თხზულებებში, რომელიც უნივერსიტეტებში მიდიან, ადგილ არ ექმნეს ზემოდ აღნიშნულ ნაკლებნებათ“.

რედაქტორი გამოცემულია **აღ. ჭაბბაძე**

შეტყუარების ბარგა 24 აპრილს.

40/0	საბელმწიფო რენტა.	96 ¹ / ₈	გაყიდ.
41/2/0	შინაგანი სესხი 1898 წ. 100 მყიდ.		
40/0	გირავნ. ფურც. სახელ. სა- ადგ. მამ. ბანკისა.	96	გამყიდ.
50/0	1-ლ შინაგ. სესხის მომგებ. ბილ. 1864 წ.	359 ³ / ₄	გაყიდ.
50/0	მეორე შინაგ. სესხის მომ- გებ. ბილ. 1866 წ.	289	„
50/0	გირავნ. მომგ. ფურც. სა- ხელმ. საადგ.-მამ. ბანკისა.	219 ¹ / ₂	„
31/2/0	გირავნ. ფურ. იმავე ბან- კისა.	88 ⁵ / ₈	მყიდ.
50/0	თბილისელები ტფ. საკრე- დიტო საზოგ.	93	გამყიდ.
41/2/0	თბილისელები იმავე საზოგ- ადებისა.	84 ¹ / ₄	მყიდ.
ტფილ. საადგ.-მამ. ბანკი	50/0		
გირავნ. ფურცლ.		92 ³ / ₄	გაყიდ.
41/2/0	გირავნობა ფურც. იმავე ბანკისა.	87 ¹ / ₄	მყიდ.
ქუთ. საადგ.-მამ. ბანკის.	60/0		
გირ. ფურცლ.			
50/0	გირავნ. ფურც. იმავე ბანკისა.	92 ¹ / ₂	მყიდ.